

РЕШЕНИЕ

№ 10234

гр. София, 24.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 05.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **797** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) вр. реда на чл.203 – 207 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано по искова молба на Б. В. Т. от [населено място] срещу Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), [населено място], [улица], за присъждане на обезщетение в размер на 8000,00 лв., за причинени неимуществени вреди – преживяно чувство на притеснение, стрес, тревога, обърканост, несигурност, безпокойство, силно притеснение от евентуално негативни последици, уронване на доброто ѝ име и репутацията сред професионалната общности бъдещи потенциални клиенти - отменен като незаконосъобразен административен акт - заповед за задържане на лице рег. № 230зз-270/11.03.2024г., издадена от С. В. Г. полицаи при 06 Районно управление – С..

С исковата молба са представени писмени доказателства и са направени искания за събиране на доказателства, в т.ч. и гласни, чрез разпит на свидетели. В съдебно заседание, чрез упълномощения си адвокат, поддържа предявения иск и моли да бъде уважен изцяло. Претендира разноски, съгласно представен списък. Подробни съображения относно основателността на иска излага в писмени бележки.

Ответникът в писмен отговор оспорва по основания и размер предявения иск. Излага доводи за липса на доказани неимуществени вреди и липса на причинно-следствена връзка. В условията на евентуалност оспорва размера на обезщетението. Моли искът да бъде отхвърлен. Претендира присъждане на юрисконсулско възнаграждение.

Прави възражение за прекомерност на претендираното от насрещната страна адвокатско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура (СГП) дава заключение за основателност на исковата претенция, но счита размера ѝ за завишен.

Административен съд София-град, като обсъди събраните по делото доказателства и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Със Заповед № 230зз-270 от 11.03.2024г., издадена от С. В. Г. полицаи при 06 Районно управление – С. при СДВР, Б. В. Т. е била задържана в 15 ч. на посочената по-горе дата за срок от 24 часа в помещение за задържане на СДВР, поради “съпричастност към извършено престъпление по чл.194 от НК – кражба на златни накити”. Освободена е на 12.03.2024 г. в 13:57 часа.

С Решение № 2345 от 20.05.2014г. по адм. д. № 4770/2024г. на Софийски районен съд – Наказателно отделение (СРС – НО) Заповед рег. № 230зз-270/11.03.2024г., издадена от С. В. Г., полицаи при 06 Районно управление – С., е отменена като незаконосъобразна. Решението не е обжалвано и е влязло в сила на 27.06.2024г.

Като писмени доказателства са приети доказателства, представени с исковата молба, заповедта за задържането ѝ и препис от съдебното решение, с което е отменена, както и извадка от интернет сайт domestina.bg, с “оценки от клиенти” за работата на ищцата и дъщеря ѝ от март 2024 г. Приложено е за послужване и адм. д. № 4770/2024 г. по описа на СРС, НО, 135-ти състав.

По искане на ищцата като свидетел е разпитана Д. Метиодиос Т. – А., нейна дъщеря, с която заедно са били задържани на 11.03.2024г. От показанията ѝ се установява, че се занимавали с почистване. На 11.03.2024г. били обвинени за кражба на златни бижута и били задържани на адреса, на който почиствали. Сложили им белезници, качили ги в колата и ги закарали в 06 РУ. Затворили ги в килия, без вода и храна, миришело много лошо, лежали на винкели, не им давали информация. Не дали хапчетата за кръвно на ищцата. Не ги пускали да ходят до тоалетна. Според свидетелката по време на задържането майка ѝ преживяла шок, преживяла го е много тежко, получила високо кръвно, лежала в болница с тахикардия. Б. В. Т. по време на задържането и след това се чувствала много тежко, много се притеснявала, не знаела какво се случва. Свидетелката и майка ѝ се занимавали с почистване и след задържането тръгнали слухове, че са крадли и нямали почти никаква работа. Ищцата помагала на дъщеря си в домакинството, тъй като мъжът ѝ бил с параноидна шизофрения и с прекаран инсулт, и вследствие на задържането получил гърчове от стреса. Синът на свидетелката говорил, че баба му и майка му са били в арест. Съпругът на ищцата бил с два прекарани инсульта и след обиските на домовете им, го преживял много тежко и Б. Т. се страхувала за него и за съпруга на дъщеря си.

Установената фактическа обстановка не се оспорва от страните.

При така установените факти и събраните по делото доказателства съдът прави следните правни изводи:

Относно допустимостта на иска:

Искът е с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ във вр.чл.203 и сл. от АПК, предвид -изложените фактически обстоятелства в исковата молба, че ищцата е неблагоприятно засегната и е претърпяла неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от отменен по съдебен ред като незаконосъобразен административен акт – заповед за задържане на лице рег. № 230зз-270/11.03.2024г., издадена от С. В. Г., полицаи при 06

Районно управление – С. при СДВР. Искът за обезщетение е предявен срещу надлежен ответник - юридическото лице, в чиято структура е органът, издал незаконосъобразния административен акт и е допустим за разглеждане в производството пред Административен съд София-град по реда на глава XI от АПК, като предявен пред съда по настоящия адрес на увредения. Изпълнено е и условието на чл.204 ал.1 от АПК, тъй като вредите се претендират от акт, издаден при упражняване на административна дейност - заповед, която е отменена по предвидения в закона съдебен ред с влязло в сила съдебно решение.

Разгледана по същество, исковата претенция е основателна и доказана по следните съображения:

Основателността на иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване, на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. Налице е първият елемент - отменената заповед представлява властнически акт на административен орган при неговата административна дейност. Неговата незаконосъобразност е установена с акт на съда – влязло в сила Решение № 2345 от 20.05.2024г. по адм.д. № 4770/2024г. на СРС, НО, 135-ти състав.

Относно втория елемент от отговорността - наличието на вреда: Съдържанието на понятието „вред“ не е дефинирано от законодателя въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние.

Незаконосъобразното ограничаване на правото на придвижване и престоят в полицейското управление обективно водят до негативни последици върху емоционалното, психическо и физическо състояние на задържаното лице. В тази връзка неоснователни са доводите на ответника в писмения отговор за недоказаност на неимуществените вреди.

Въз основа на свидетелските показания, изслушани в хода на съдебното производство, настоящият съдебен състав приема, че в периода на действие на отменената като незаконосъобразна заповед и след това, в следствие на незаконното задържане, ищцата е преживяла негативни емоции – чувство на безпокойство, притеснение, стрес, дискомфорт, тревожност. Задържането ѝ е породило притеснение, страх и стрес, тъй като не са ѝ давали информация, не са ѝ давали храна и вода, условията в помещението за задържане са били лоши, притеснявала се е за близките си. Всичко

това налага извода, че по време на задържането и след това Б. Т. е претърпяла неимуществени вреди. Съдът приема, че състоянието ѝ се характеризира с външни прояви, на които разпитаният свидетел е присъствал и за които дава показания. В тази връзка категоричен е изводът, че неправомерното задържане на ищцата има негативно отражение върху психическото ѝ състояние. На основание чл. 172 ГПК, като взе предвид възможната заинтересованост на свидетеля и прецени свидетелските показания с оглед на всички други данни по делото, съдът счита, че следва да ги кредитира, тъй като са логични, непротиворечиви и кореспондират с останалите събрани по делото доказателства.

Относно представените с исковата молба извадка/разпечатка с мнения от интернет сайт, съдът счита, че от една страна тяхната достоверност остана недоказана, тъй като те не са заверени и не е установено от кой сайт, кога и за колко време са публикувани. От друга страна, дори да се приемат за достоверни, то оставеният негативен коментар не е свързан с изявление или друго действие или бездействие на ответника или негов служител. Не се установява и тази оценка от клиент да е пряка и непосредствена последица от заповедта за задържането на ищцата. Напротив от съдържанието ѝ може да бъде направен извод, че произхожда от лицето, обвинило ищцата в извършване на престъплението, за съпричастност към което е била задържана, следователно това твърдение е станало причина за задържането, а не обратно.

При преценката наличието на претерпени неимуществени вреди съдът съобразява и формираната практика на Европейския съд по правата на човека (в т.ч. по делото *Stefanova v. B.* (Application no. 39232/17), 31 January, 2023), според която задържането, извършено в нарушение на член 5 § 1 от Конвенцията за защита правата на човека причинява известно психическо страдание на задържания не само докато трае, но и след това (макар че тази презумпция е оборима). Т. страдание не е задължително да достигне нивото на психологическа травма или разстройство, или да доведе до външни прояви или симптоми и затова не винаги се поддава на доказване чрез свидетелски показания. Европейският съд приема, че автоматичният отказ за присъждане на каквото и да е обезщетение на лице, което е било незаконно задържано само защото не е предоставило такова доказателство, е прекалено формалистичен и в нарушение на член 5 § 5 от Конвенцията (напр. *Danev v. B.*, no. 9411/05, § 30, 2 S. 2010). §§ 33-34, *Dzhabarov and Others v. B.*, nos. 6095/11 and 2 others, § 84, 31 March 2016). Върховният административен съд също е формирал практика, съгласно която е достатъчен самият факт на незаконното задържане, за да бъде присъдено обезщетение за неимуществени вреди.

Налице е и третата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника - причинно-следствената връзка между незаконосъобразната заповед за задържане и неимуществените вреди. В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". В тези случаи е налице причинна връзка по чл.4 от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо

противоправния резултат. В конкретния случай вредите, които се претендират (доказаните психически/душевно страдания), са пряка и непосредствена последица от отменената заповед за задържане. Ако не бе издаден незаконосъобразният административен акт, ищцата не би претърпяла описаните негативни преживявания. Вредата се изразява в неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на задържаната.

На обезщетение подлежат и вътрешните, душевни състояния тогава, когато справедливостта налага с оглед конкретните, обективно съществуващи обстоятелства във всеки един случай същите да бъдат възмездени. Понятието справедливост по смисъла на чл.52 от ЗЗД не е абстрактно, а всякога е свързано с преценката на обективно съществуващи конкретни обстоятелства, с общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитието на самото общество, а не със субективното усещане за причинена вреда. Съобразявайки естеството и характера на причинените страдания, обективното състояние на ищцата, като произтичащо от неправомерното задържане, периодът в който то е осъществено, и като взе предвид съдебната практика на ВАС, съдът намира, че справедливо е обезщетяване на причинените на ищцата неимуществени вреди със сума в размер на 1000,00 лева. Въпреки че ограничаването на свободата на движение на ищеца е било ограничено в рамките на 23 часа, породените негативни емоции са продължили и след този период. Това е съобразено и с актуалната практика на ВАС по казуси като процесния /така напр. Решение № 1176 от 11.02.2025 г. на ВАС по адм. д. № 7415/2024 г., III о.; Решение № 572 от 22.01.2025 г. на ВАС по адм. д. № 5461/2024 г., III о.; Решение № 390 от 15.01.2025 г. на ВАС по адм. д. № 7607/2024 г., III о. и др/. Според съда именно посоченият размер най-точно и съответно ще овъзмезди претърпените психически увреждания от ищцата и този размер именно съответства на конкретната преценка, направена от състава на база установените по делото факти и съобразно обществения критерий за справедливост. В случая липсват доказани трайни или интензивни вреди, включително понесени непривични страдания или въздействие на условия отклоняващи се от обичайните, при които се осъществило задържането, за да е налице основание за присъждане на по- високо обезщетение.

С оглед гореизложеното претенцията за сумата над 1000,00 лв. до претендирания размер от 8000,00 лв. следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, на ищеца следва да се присъдят направените по делото разноски, които са в размер на 10,00 лева държавна такса, както и съгласно чл.10, ал.3, изр.2 ЗОДОВ платеното в брой адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие от 03.10.2024г – 1000,00 лв., съразмерно с уважената част от иска – 125,00 лв. Предвид размера на дължимите разноски за адвокатска защита, съобразно постановения правен резултат, съдът намира за неоснователно възражението на ответната страна за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

На основание чл.10, ал.4 от ЗОДОВ, ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 87,50 лева съразмерно с отхвърлената част от иска. Съдът счита, че дължимото юрисконсултско възнаграждение следва да бъде изчислено на база 100,00 лв., съгласно чл.24, изр. второ от Наредбата за правната помощ, като се отчита претендираният правен интерес.

В заключение на ищеца следва да бъдат присъдени разноски в размер общо на 135 лв,

а на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 87,50 лв.
Водим от горното, Административен съд София-град, I отделение, LXV състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на Б. В. Т. от [населено място] обезщетение в размер на 1000,00 лв. за причинени неимуществени вреди преживяно чувство на притеснение, стрес, тревога, обърканост, несигурност, безпокойство, силно притеснение от евентуално негативни последици, уронване на доброто ѝ име и репутацията сред професионалната общности бъдещи потенциални клиенти - от отменен като незаконосъобразен административен акт - заповед за задържане на лице рег. № 230зз-270/11.03.2024г., издадена от С. В. Г. полицаи при Об Районно управление – С., отменена с влязло в сила Решение № 2345 от 20.05.2014г. по адм.д. № 4770/2024г. на Софийски районен съд – Наказателно отделение.

ОТХВЪРЛЯ иска на Б. В. Т. от [населено място] срещу Столична дирекция на вътрешните работи в останалата част за сумата над 1000,00 лева до претендирания размер от 8000,00 лева.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на Б. В. Т. от [населено място] направените по делото разноски в размер на 135,00 (сто тридесет и пет) лева.

ОСЪЖДА Б. В. Т. от [населено място] за заплати на Столична дирекция на вътрешните работи юрисконсултско възнаграждение в размер на 87,50 (осемдесет седем лева и петдесет стотинки) лева.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните